

Nástrahy jednoho benefitu

Bezplatné používání služebního automobilu zaměstnanec jistě uvítá, pro zaměstnavatele to ale znamená nejen jeden daňový oříšek

PETRA ŽATEČKOVÁ
daňový poradce, Schaffer & Partner

Skutečnost, že zaměstnavatel přidělí zaměstnanci k výkonu pracovních povinností automobil a zároveň mu ho umožní bezplatně používat i pro jeho soukromé účely, má celou řadu daňových dopadů, se kterými se zaměstnavatel musí v praxi vypořádat.

V prvé řadě z hlediska daně z příjmu vzniká zaměstnanci nepeněžní příjem, který je vyřešen v rámci mzdového vyúčtování navýšením jeho hrubé mzdy o jedno procento ze vstupní ceny používaného automobilu. Od roku 2008 pak takto oceněný benefit až na určité výjimky vstupuje do vyměřovacího základu pro sociální a zdravotní pojištění.

ZASTARALÝ POKYN K DPH

O něco komplikovanější je pak otázka vypořádání se s nárokem na odpočet daně z přidané hodnoty u vozidla, které zaměstnavatel požizuje se záměrem poskytnout ho

zaměstnanci i pro jeho soukromé účely. Ještě do konce března letošního roku měl zaměstnavatel dvě možnosti, jak k otázce uplatnění DPH při pořízení takového automobilu přistoupit. Buď si mohl nárokovat odpočet DPH v plné výši a následně odvést DPH na výstupu z poskytnutí vozidla pro soukromé účely jako z poskytnuté služby. Nebo rovnou při pořízení uplatnil nárok na odpočet pouze v poměrné výši.

Novela zákona o DPH z 1. dubna 2011 již ale při pořízení dlouhodobého majetku používaného i pro účely nesouvisející s ekonomickou činností plátce nedovoluje uplatnění plného nároku na odpočet a následný odvod DPH na výstupu. Účelem nesouvisejícím s ekonomickou činností plátce je bezesporu i poskytnutí služebního vozidla zaměstnanci pro jeho soukromé potřeby. Počínaje dubnem letošního roku si tedy zaměstnavatel-plátce uplatní při pořízení takového automobilu nárok na odpočet pouze v poměrné výši odpovídající použití vozidla pro ekonomickou činnost.

Část odpočtu, na nějž zaniká zaměstnavateli nárok, je pak nákladem. S tímto faktem je spojena zásadní otázka, zda se jedná o náklad daňový, nebo nedaňový.

Odpověď bychom zdánlivě jednoduše měli nalézt v pokynu D-300, který říká, že daňovým výdajem není daň z přidané hodnoty odváděná zaměstnavatelem z důvodu bezplatného používání motorového vozidla zaměstnancem k soukromým účelům. Jenže zatímco zákon o daních z příjmů je poměrně často novelizován, pokyn k jednotnému postupu při uplatňování některých jeho ustanovení ztrácí v řadě případů na aktuálnosti. Tak tomu je i u ustanovení § 24 odst. 2 písm. j) bodu 5 zmíněné novely, které bylo přijato v návaznosti na nový zákoník práce z roku 2007 a podle kterého jsou

daňově uznatelnými náklady také výdaje na pracovní a sociální podmínky zaměstnanců vynaložené na jejich práva vyplývající z kolektivní smlouvy, vnitřního předpisu zaměstnavatele, pracovní nebo jiné smlouvy. Jsou-li tedy splněny podmínky tohoto ustanovení, můžeme nenárokované DPH, účtované do nákladů při pořízení vozidla, považovat za daňový výdaj v souvislosti se zaměstnaneckým benefitem.

DAŇOVÁ UZNATELNOST NÁKLADŮ

Dalším aspektem, který je třeba při využívání služebního vozidla i pro soukromé účely zaměstnanců zmínit, je daňové posouzení vedlejších výdajů vznikajících v souvislosti s použitím takového automobilu (opravy, pohonné hmoty, nájemné, je-li vozidlo v pronájmu). Vodítkem nám bude opět pokyn D-300, kde se mimo jiné dočteme, že při využívání motorového vozidla, které je zahrnuto v obchodním majetku poplatníka nebo v pronájmu, jak pro služební, tak i pro soukromé účely zaměstnanců, se neuplatňuje režim poměrné výše nákladů. Zároveň je zde ovšem jasně deklarováno, že výdaje za pohonné hmoty jsou daňovými výdaji pouze při použití vozidla pro služební účely.

Z pokynu bychom tedy dovodili, že pokud bude služební automobil použit i pro soukromé účely, budou například náklady na opravu v plné výši daňově uznatelné, zatímco výdaje za pohonné hmoty odpovídající soukromému použití budou daňově neuznatelné. V této souvislosti se ale můžeme znovu vrátit ke zmiňovanému § 24 a položit si otázku, zda i tento výdaj nemůže být za splnění tam uvedených podmínek výdajem daňovým.

Na první pohled se může zdát, že něco dnes tak běžného, jako je poskytnutí služebního automobilu zaměstnanci i pro soukromé účely, je vlastně daňově jednoduše uchopitelná záležitost, opak je bohužel pravdou. A to nebyla zmíněna ani problematika vedení/nevedení tolik diskutované knihy jízdy... ●

Na první pohled se může zdát, že něco dnes tak běžného je vlastně daňově jednoduše uchopitelná záležitost. Opak je pravdou.